

Міністерство освіти і науки України  
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»  
на засіданні Вченої ради  
НПУ імені М.П. Драгоманова  
« 24 » листопада 2022 р.

Протокол № 5  
Проректор з навчально-  
методичної роботи  
проф. Вернидуб Р.М.



*(Handwritten signature)*

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ**

**другого (магістерського) рівня вищої освіти**  
(термін навчання 1,4)

освітньої програма: Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальності 013 Початкова освіта

**Шифр за навчальним планом : ПП02**

Київ 2022

**РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ :**

**Матвієнко Олена Валеріївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки та методики початкового навчання педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

**Губарєва Дар'я Вячеславівна** – доктор філософії, старший викладач кафедри педагогіки та методики початкового навчання педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

**Рецензенти :**

**Романчук А.І.** - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

**Шуст Н.** - доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та політології Державного торгово-економічного Університету.

Обговорено та рекомендовано до впровадження на засіданні Науково-методичної ради НПУ імені М. П. Драгоманова «22» серпня, 2022 року, протокол № 4

Голова НМР



Р.М.Вернидуб

## **I. Пояснювальна записка**

Навчальна програма освітнього компоненту *«Педагогічні інновації в Україні та за кордоном»* складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього рівня «магістр», галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 013 «Початкова освіта».

**Предмет вивчення освітнього компоненту** – формування теоретичних знань про інноваційні технології; опанування практичними вміннями та навичками впровадження нових методів навчання і розвитку «м'яких» навичок у молодших школярів та майбутніх педагогів з метою побудови успішної педагогічної кар'єри.

**Міждисциплінарні зв'язки:** освітній компонент «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном» враховує попередню підготовку студентів із освітніх компонентів загального блоку: «Філософія освіти», «Психолого-педагогічні технології», фахового блоку: «Технології вивчення освітніх галузей у початковій школі», «Іноземна мова (професійного спрямування)», «Технології інклюзивного навчання у початковій школі», виробничої практики та забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок із «Освітньої політики та лідерства», «Організації наукових досліджень», фахових дисциплін: «Педагогіка партнерства та супервізії», «Технології управління освітнім процесом у початковій школі», проходження науково-дослідницької і переддипломної практик, написання кваліфікаційних робіт.

### **Мета і завдання освітнього компоненту:**

**Мета:** познайомити студентів з загальною характеристикою інноваційних технологій, що використовуються в Україні та світі (відбором, теоретичним осмисленням, класифікацією педагогічних інновацій); підготувати до опанування механізмів впровадження нових методів навчання і розвитку «м'яких» навичок у молодших школярів та майбутніх педагогів з метою побудови успішної педагогічної кар'єри.

**Завданнями** вивчення дисципліни є:

- сприяння у здобутті майбутніми фахівцями спеціальності «Початкова освіта» загальними теоретичними знаннями з питань необхідності використання інноваційних технологій в педагогічній діяльності та розвитку навичок soft skills протягом усього життя;
- сприяння формуванню основних навичок 21 століття («soft-skills»): критичного мислення, лідерських якостей, креативності, спілкування, співробітництва, які сприятимуть ефективній роботі з різними сучасними джерелами інформації, її критичному аналізу та осмисленню;
- озброєння новітніми методами навчання та виховання майбутнього фахівця;
- акцентувати увагу на ролі інноваційних технологій, як принципу педагогіки, що забезпечує умови розвитку особистості, здійснення її права на індивідуальний творчий внесок, на особистісну ініціативу, на свободу саморозвитку;

- акцентувати увагу на ролі навичок 21 століття для саморозвитку, самоосвіти кожної особистості починаючи з початкової школи;
- сприяти набуттю досвіду навчання у співпраці та кооперації з іншими; створення та реалізації власних інноваційних проєктів.

**Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:**

**Інтегральна компетентність:**

Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p><b>ПР 1:</b> Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p> <p><b>ПР 3:</b> Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p>	<p><b>ЗК 2:</b> Здатність до креативності та генерування нових ідей у професійно-педагогічній діяльності.</p> <p><b>ЗК 6:</b> Здатність до здійснення педагогічної діяльності з розумінням її значущості для розвитку суспільства та врахуванням важливості свого впливу на вирішення соціальних проблем.</p>
2.	<p><b>ПР 4:</b> Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.</p> <p><b>ПР 5:</b> Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p><b>ПР 7:</b> Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище початкової школи.</p> <p><b>ПР 12:</b> Формувати у молодших школярів медіаграмотності та медіаосвіти через доцільне використання вчителем ресурсів та контенту інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі початкової школи, дослідження їх ролі, призначення та можливостей.</p> <p><b>ПР 13:</b> Працювати в умовах інклюзивного</p>	<p><b>СК 1:</b> Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p><b>СК 3:</b> Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p><b>СК 5:</b> Здатність організовувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p><b>СК 8:</b> Здатність до конструктивного розв'язання</p>

	освітнього середовища з використанням оптимальних технологій з української та зарубіжної практики з урахуванням принципів педагогіки партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.	педагогічних конфліктів в освітньому середовищі початкової школи засобами педагогіки партнерства та з використанням ресурсів педагогічного наставництва та супервізії. <b>СК 10:</b> Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.
--	--	---

## II. Орієнтовний тематичний план

На вивчення освітнього компоненту відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

Назви модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		Л	П	Лаб	СРС		Л	П	Лаб	СРС
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи педагогічної інноватики в Україні та світі</b>										
<b>Тема 1.</b> Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти в Україні та світі	<b>22</b>	3	3	-	16	<b>18</b>	2	2	-	16
<b>Тема 2.</b> Інноваційні процеси у системі освіти в умовах стандартизації змісту початкової освіти в Україні та країнах ЄС	<b>21</b>	2	3	-	16	<b>23</b>	1	2	-	20
<b>Тема 3.</b> Сутність та зміст педагогічної інноватики	<b>22</b>	2	3	1	16	<b>23</b>	1	2	-	20
<b>Тема 4.</b> Педагогічні інновації в освіті	<b>22</b>	2	3	1	16	<b>22</b>	1	1	-	20
<b>Тема 5.</b> Світові педагогічні інновації	<b>22</b>	2	3	1	16	<b>23</b>	1	2	-	20
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>109</b>	<b>11</b>	<b>15</b>	<b>3</b>	<b>80</b>	<b>110</b>	<b>6</b>	<b>9</b>	<b>-</b>	<b>96</b>
<b>Змістовний модуль 2. Особливості реалізації педагогічних інновацій в умовах «Нової української школи»</b>										

<b>Тема 6.</b> «Навички 21 сторіччя» та інноваційні тенденції їх розвитку в Україні та світі	<b>23</b>	3	3	1	16	<b>23</b>	2	1		20
<b>Тема 7.</b> Професійно-педагогічне мислення педагога в умовах «Нової української школи».	<b>24</b>	3	4	1	16	<b>23</b>	1	2		20
<b>Тема 8.</b> Технології педагогічної взаємодії з гетерогенними групами учнів.	<b>24</b>	3	4	1	16	<b>23</b>	1	2		20
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>71</b>	<b>9</b>	<b>11</b>	<b>3</b>	<b>48</b>	<b>69</b>	<b>4</b>	<b>5</b>		<b>60</b>
<b>Усього годин</b>	<b>180</b>	<b>20</b>	<b>26</b>	<b>6</b>	<b>128</b>	<b>180</b>	<b>10</b>	<b>14</b>		<b>156</b>

### **III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:**

#### **Змістовий модуль 1. Теоретичні основи педагогічної інноватики в Україні та світі.**

**Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти в Україні та світі.** Цілі та цінності початкової освіти в країнах ЄС; періоди трансформаційних цілей початкової освіти в країнах ЄС. Цілі для розвитку дитини і цілі для розвитку суспільства. Виклики сучасного людства, що сприяють інноваційній діяльності. Організації, які впливають на впровадження інноваційних підходів (Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Римський клуб, Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ), Міністерство освіти України, Інститут модернізації змісту освіти, наукові установи.

**Тема 2. Інноваційні процеси у системі освіти в умовах стандартизації змісту початкової освіти в Україні та країнах ЄС.** Стандарт-орієнтовані реформи в освіті. Поняття стандарт. Моделі стандартизації. Завдання стандартизації початкової освіти в країнах ЄС. Види освітніх стандартів. Позитиви і виклики стандарт-орієнтованих реформ. Інноваційність як ознака сучасності. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів. Виклики сучасного людства, що сприяють інноваційній діяльності. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів. Педагогічна майстерність як умова реалізації інноваційної діяльності.

**Тема 3. Сутність та зміст педагогічної інноватики.** Сутність та класифікація педагогічної інноватики. Структура і динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів. Типи структур інноваційних процесів. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами.

**Тема 4. Педагогічні інновації в освіті.** «Будинок вільної дитини» М. Монтессорі. «Йена-план-школа» П. Петерсена. Антропософські школи Р.

Штейнера. «Школа успіху і радості» С. Френе. «Школа для життя, через життя» Ж.-О. Декролі. «Школа діалогу культур» В. Біблера. Технології раннього навчання М.Зайцева та Г. Домана. Технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера. Технології розвивального навчання; Цифрова педагогіка (з використанням цифрових продуктів: дронів, Vt-технологій, роботів, тощо). Технології критичного мислення. Технологія кейс-стаді). Створення особистого портфоліо.

**Тема 5. Світові педагогічні інновації.** Рефлексивна педагогіка (reflective pedagogy). Спільна або колабораційна педагогіка (collaborative pedagogy). Педагогіка підприємництва (enterprising pedagogy). Запам'ятовуюча педагогіка (memorable pedagogy) – її зміст та цінність для сучасного покоління. Куб інноваційний простір. Лабораторія віртуальної реальності TBS. Освітній простір для активної педагогіки. Віртуальні класи.

## **Змістовний модуль 2. Особливості реалізації педагогічних інновацій в умовах «Нової української школи».**

**Тема 6. «Навички 21 сторіччя» та інноваційні тенденції розвитку в Україні та світі.** Сутність понять «навички», «Hard skills», «Soft skills», «Освітнє лідерство», «Навички 21 сторіччя». Роль Soft-skills в концепції «Нова українська школа» та нормативних освітянських документах. Гетерогенний аспект освіти. Модернізація освіти та виклики сьогодення. Педагог у світі багатоманіття. Феномен гетерогенності в умовах єдиного європейського освітнього простору. Педагогічної взаємодії як запорука успішного розвитку особистості в гетерогенному освітньому просторі. Педагогічне спілкування та його роль у співпраці з гетерогенними групами учнів. Педагогіка співробітництва з гетерогенними групами учнів в «Новій українській школі».

**Тема 7. Професійно-педагогічне мислення педагога в умовах «Нової української школи».** Сутність поняття «педагогічно-професійне мислення», його полівимірність. «Дизайн мислення» педагога у роботі з гетерогенними групами учнів. Сутність понять «міжособистісні взаємини» та «міжособистісна привабливість». Конфлікт. Конфліктна ситуація. Психологічні проблеми взаємовідносин в гетерогенних групах. Булінг в школі. Тролінг та флеймінг.

**Тема 8. Технології педагогічної взаємодії з гетерогенними групами учнів.** «Case-studymethod». «Перевернутий клас» (“Flipped classroom”). «Метод проектів». «Портфоліо». «Мережеві технології».

## **IV. Засоби діагностики успішності навчання**

*Форми і методи поточного контролю і підсумкового контролю :* лекції, практичні із застосуванням традиційних і сучасних активних методів навчання (педагогічні ситуації, рольові ігри, індивідуальні завдання, творчі роботи). Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи, індивідуальні та групові творчі роботи, практичні завдання, усне опитування, тести.

Відповідно до навчально-методичної карти обов'язкового освітнього компоненту здійснюється поточне і підсумкове оцінювання здобувачів освіти. Заходи з модульного контролю проводяться по завершенню вивчення навчального матеріалу даного модуля.

#### **V. Форма підсумкового контролю успішності навчання:**

- Екзамен (1 семестр).

Поточна успішність – 100 балів.

#### **VI. Інформаційні джерела для вивчення курсу**

##### **Основні**

1. Інноваційні педагогічні технології: посібник / за ред.. О.І. Огнієнко; Авт. Кол. : О.І. Огнієнко, Т.Г. Калюжна, Ю.С. Красильник, Л.О. Мільто, Ю.Л. Радченко, К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк – К., 2015. – 314 с.
2. Основи педагогічної інноватики : Навч. посіб. / І. М. Дичківська; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. - Рівне, 2001. - 231 с.
3. Пеллігріно Дж., Хілтон М. (ред.) ( 2012 ). Освіта для життя та роботи: розвиток знань і навичок, які можна передати у 21 столітті. Вашингтон, округ Колумбія : National Academes Press .
4. Бартон Дж. Гірш. Потрібні: Soft skills для сучасної роботи - 2017 р <https://doi.org/10.1177/0031721717690359>
5. Бобро, А. А . ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ/Бобро А.А// Видавництво НДУ. Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки". 2021 р., № 1 <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/2064>
6. Губарева Д.В. Соціальна компетентність в умовах сучасної початкової школи України/ Губарева Д.В.// ВІСНИК УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ. ISSN 2522-9133 (online) Серія «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ». ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ. 2020. № 1 (19)
7. Жовнич О.В., Казьмірчук Н.С., Стахова І.А. Театр природи як засіб формування SOFT SKILLS в учнів початкової школи / О.В. Жовнич, Н.С. Казьмірчук, І.А. Стахова // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – 2020. – Випуск 61. – С. 23–30.
8. Левітан К.М. Особистість педагога: становлення і розвиток / Левітан К.М.–К.: ІЗМН, 2000. – 211 с.
9. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності : навч. посіб. / В. А. Семиченко. – К. : Вища шк., 2004. – 355 с.
10. Литвинов А. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті. Суми: Університетська книга, 2018. 265 с.
11. Наход С.А. Значущість «soft skills» для професійного становлення майбутніх фахівців соціономічних професій / С.А. Наход // Науковий часопис



національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова: Вип. 63, 2018. – С. 39.

12. Іваницька С. Б., Галайда Т. О., Толочій Р. М. Впровадження європейських методик тайм-менеджменту в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 21. С. 288–292.

13. Дудка Т. Ю. Педагогічна технологія «таймменеджмент» як засіб формування професійного інтересу студентів до туристичної діяльності. Обрії. 2014. № 1. С. 20–23.

14. Яковишина Т. В., Сарнавська О. В. Педагогічні умови застосування креативної технології «тайм-менеджмент» в умовах вищого закладу освіти. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. 2018. Вип. 81 (2). С. 240–244.

15. Andrews J. Graduate Employability, ‘Soft Skills’ Versus ‘Hard’ Business Knowledge: A European Study / J. Andrews, H. Higson // Higher Education in Europe. – Vol. 33, – № 4. – P. 411-422. 10.1080/03797720802522627

16. Wellington J. K. The “soft skills” of success: Be it high tech, low tech, or no tech / J. K. Wellington // Vital Speeches of the Day. 2005. № 71. P. 628.

17. Zhang, A. Peer Assessment of Soft Skills and Hard Skills. J. Inf. Technol. Educ. Res. 2012, 11, 155–168.

18. Рада коучів Forbes «15 Soft Skills You Need To Succeed When Entering The Workforce». – Режим доступу:

<https://www.forbes.com/sites/forbescoachescouncil/2019/01/22/15-soft-skills-you-need-to-succeed-when-entering-the-workforce/?sh=51ff668110ae>

19. Длугунович Н.А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців / Н.А. Длугунович // Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. – 2014. –№ 6. – С. 239–242. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu\\_tekh\\_2014\\_6\\_47](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_tekh_2014_6_47).

20. Quieng, M.C.; Lim, P.P.; Lucas, M.R.D. 21st Century-based Soft Skills: Spotlight on Non-cognitive Skills in a Cognitive-Laden Dentistry Program. Eur. J. Contemp. Educ. 2015, 11, 72–81.

21. English and communication skills coaching for tech specialists [Електронний ресурс] // Tilda. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://talktori.com/>.

22. Fan, C. S., Wei, X. and Zhang, J. (2017) ‘Soft Skills, Hard Skills, and the Black/White Wage Gap’, Economic Inquiry, 55(2), pp. 1032–1053. doi: 10.1111/ecin.12406.

23. Joseph, D. et al. (2010) ‘Practical Intelligence in IT: Assessing Soft Skills of IT Professionals’, Communications of the ACM, 53(2), pp. 149–154. doi: 10.1145/1646353.1646391.

24. Ірина Бондарчук. Soft skills, або "м'які навички" для навчання та роботи : Бібліотека "Шкільного світу" - Шкільний світ. 2020, с 120.

25. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. – Харків : ХНПУ, 2018. – 457 с.
26. Базелюк О. В., Спірін О. М., Петренко Л. М., Каленський А. А. та ін. Технології дистанційного професійного навчання: методичний посібник. Житомир: Полісся, 2018. 160 с.
27. Міщенко Марина Сергіївна. "«Soft skills»–внесок у наше майбутнє." the 10th international scientific and practical conference “dynamics of the development of world science”(june 10-12, 2020) perfect publishing, vancouver, canada. 2020. 848 p.. 2020.
28. Прокопенко І. Ф. Педагогічні технології в підготовці вчителів: навчальний посібник. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с.
29. Пометун О.І., Сущенко І. М. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи: методичний посібник для вчителів. Київ. 2017.
30. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології: навч. посіб. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
31. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій: енциклопедія / за ред. В. М. Андреева. Харків: Видавнича група «Основа», 2009. 176 с.
32. McGaskey, F. & Olsen, T. (n.d.). Reflection activities. Retrieved on December 12, 2021, Retrieved from: <https://www.clemson.edu/otei/documents/Reflection%20Activities%20r.pdf>
33. Старинщук Анна. "Розвиток soft skills дітей з особливими освітніми потребами." (2020).
34. Степанова Наталія. "«Soft skills» і способи їх розвитку в дітей молодшого шкільного віку." interconf (2021).
35. Трофименко Анастасія. "Soft skills як основна складова професійної компетентності майбутнього фахівця в умовах глобалізації." вітальне слово генерального консула республіки польща у м. Вінниця (україна) (2020): 91.
36. WAUGH, Fran, et al. Reflective practice in social work. In: *Reflective Practice in Education and Social Work*. Routledge, 2021. p. 59-74.
37. Yuldashev J.G., Usmanov S.A. Fundamentals of pedagogical technology. Т.:Teacher, 2004. - 236 p.
38. Гоулман Д. Емоційний інтелект / Пер. с англ. А. П. Ісаевой. Київ : АСТ: Астрель, 2011. 478 с.
39. Гоулман Д. Соціальний інтелект / Пер. с англ. А. П. Ісаевой. Київ : АСТ: Астрель, 2011. 387 с.
40. Губарева Д. В. Вплив соціальної компетентності на інтелектуальний показник особистості. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 17 : Теорія і практика навчання та виховання : збірник наукових праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 31. С. 51-56.

41. Докторович М. О. Соціальна компетентність як наукова проблема. *Психологія і суспільство*. 2009. № 3. С. 144–147.
42. Захарко О. Внутрішня мотивація як психологічний феномен. *Соціогуманітарні проблеми людини*. 2008. №3. С. 143-149.
43. Коваль К. О. Розвиток «soft skills» у студентів — один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник ВПІ*. 2015. Вип. 2. С. 162–167.
44. Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебик С. Р. Соціальна педагогіка / соціальна робота : навчальний посібник. Київ : ІЗМН, 1997. 392 с.
45. Костюк А. В. Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Психологічні науки. 2014. Вип. 2 (1). С. 85-89.
46. ZHANG, Ke; ASLAN, Ayse Begum. AI technologies for education: Recent research & future directions. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 2021, 2: 100025.
47. Литвиненко Світлан Анатоліївна. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів до соціально-педагогічної діяльності : автореф. дис. д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 . Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : 2005. 40 с.
48. Матвієнко О., Митник О., Губарева Д. Світ у гармонії: робочий зошит. У 2-х ч. Ч 1. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 64с
49. Матвієнко О., Митник О., Губарева Д. Світ у гармонії: робочий зошит. У 2-х ч. Ч 2. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 56 с.
50. Матвієнко О. В., Олефіренко Т.О. , Тутова Т.Б. Педагогіка Багатоманітності : навч.-метод. посібник. Київ , 2020.-175с
51. Матвієнко О.В. Тенденції розвитку професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в Україні в контексті інтеграції до світового педагогічного простору // *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини* / [ред. кол.: Безлюдний І.О. (гол. ред.) та інші]. – Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. - Випуск 53. 434 с. С. 381-392.
52. Матвієнко О.В. Педагогічна взаємодія суб'єктів навчально-виховного середовища школи як складова соціально-педагогічної системи. *Topical issues of social pedagogy: collective monograph*. – CARICOM, Barbados, 2017. С. 100–122.
53. Olena Matviienko, Oksana Scyhmeystryh Multicultural upbringing of primary school children in the conditions of ukraine's eurointegration. (полікультурне виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах євроінтеграції України). – *World scientific extent: Collection of scientific articles*. – Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2017. P. 410-415.
54. Matviienko Olena. Integration of fundamental and practical training future primary school teacher in the context of a new Ukrainian school development (інтеграція фундаментальної та практичної підготовки майбутнього вчителя початкової школи в контексті розбудови нової української школи). –

Perspectives of research and development: Collection of scientific articles. – SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. P. 147-150.

55. Matviienko O. Pedagogy of partnership in the process of setting new ukrainian school (педагогіка партнерства в умовах становлення нової української школи). Challenges and opportunities of scientific thought development: Collection of scientific articles. - GPG Publishing Group, Pretoria, South Africa, 2017. P. 151-156.

56. Матвієнко О.В., Фатич М. Елементи технології STEM-освіти на уроках математики в початкових класах Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. – Випуск 30. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 119-123

57. Daria Hubarieva, Anna Polisuchenko, Olena Matviienko, Oksana Savenko, Iryna Hrebnieva. Information And Communication Technologies In The System Of Distance Education. International Journal of Computer Science and Network Security, 21(11), p. 287-293  
[http://paper.ijcsns.org/07\\_book/202111/20211139.pdf](http://paper.ijcsns.org/07_book/202111/20211139.pdf)

58. Alexander Mytnyk, Olena Matvienko, Andrii Guraliuk, Nataliia Mykhalchuk, Ernest Ivashkevych. DEVELOPMENT OF CONSTRUCTIVE INTERACTION SKILL AS A COMPONENT OF SOCIAL SUCCESS OF JUNIOR PUPIL. Proceedings of the International Scientific Conference. Volume II, May 28th-29th, 2021. - P. 387-401

59. Митник О., Манзер С., Цілик Н. Теоретико-методичні засади становлення успішної в соціумі особистості під час навчально-виховного процесу в ЗНЗ //Рідна школа. – 2017. – №. 1-2. – С. 36-40.

60. Губарева Д. В. Формування основ соціальної компетентності у молодших школярів засобами проєктної діяльності: дис. ... доктора філософії: з галузі знань 01 – Освіта, за спеціальністю: 011 – Освітні, педагогічні науки. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2021.

#### **Додаткові**

1. "Джедайські техніки", М. Дорофєєв
2. "Думай повільно, вирішуй швидко", Д. Канеман
3. "Спочатку скажіть ні", Д. Кемп
4. "Ви або Вас", А. Фрідман
5. "Ви або Хаос", А. Фрідман
6. "Ідеальний керівник", І. Адізес
7. "Територія помилок", Р. Добеллі
8. "Візуальне мислення", Д. Роем
9. "Мистецтво навчати", Д. Дірксен
10. "Мистецтво пояснювати", Л. ЛеФевер
11. "Мотивація на 100%", С. Іванова
12. "Знайди Час", Д. Кнапп
13. "Стратегічна сесія", Е. Кріс

## Інформаційні ресурси

1. Майндфулнес: <https://fizis.net/karjera-i-usvidomlenist/praktyky-usvidomlenoho-navchannia-maindfulnes-na-shchoden/>
2. Лекція. «Як навчити дітей майндфулнес»: <https://www.youtube.com/watch?v=8hoPrHBIZzI>
3. Тайм-менеджмент на пальцях – 10 технік як вижити і встигнути все!: <https://kalabukha.com.ua/tajm-menedzhment-na-paltsyah/>
4. Інноваційний освітній простір у світі: <https://www.tbs-education.com/about-tbs/pedagogical-innovation/innovative-spaces-tools/>
5. Learning new ways of becoming human. The Club of Rome. December 2021. URL: [https://www.clubofrome.org/wp-content/uploads/2021/12/COR-ENCI\\_Learning\\_new-ways.pdf](https://www.clubofrome.org/wp-content/uploads/2021/12/COR-ENCI_Learning_new-ways.pdf)
6. Інновації у світі: <https://www.tbs-education.com/about-tbs/pedagogical-innovation/>

**РЕЦЕНЗІЯ на навчальну програму  
«Педагогічні інновації в Україні та за кордоном»  
здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня  
за спеціальністю 013 «Початкова освіта»  
НПУ ім. М.П. Драгоманова**

Наукова програма «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном» для здобувачів другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 013 «Початкова освіта» розроблена співробітниками кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ ім. М. П. Драгоманова. Метою наукової програми визначено: познайомити студентів з загальною характеристикою інноваційних технологій, що використовуються в Україні та світі (Відбором, теоретичним осмисленням, класифікацією педагогічних інновацій); підготувати до опанування механізмів впровадження нових методів навчання і розвитку «м'яких» навичок у молодших школярів та майбутніх педагогів з метою побудови успішної педагогічної кар'єри. Що поглиблює базові знання студентів отриманих під час опанування першого рівня вищої школи.

Послідовність вивчення тем, план та графік навчального процесу, відповідають програмним результатам навчання та запитам професійних роботодавців. Що вказує на актуальність даної програми викликам сьогодення. Сучасна соціально-економічна ситуація, що склалася в нашій країні, потребує сутнісних змін у всіх сферах суспільного життя, в тому числі й в освіті. Нагальні вимоги до сучасних освітніх установ були сформульовані в Законі України «Про освіту» та конкретизовані в національній доктрині освіти, де виділено одне з головних завдань – стимулювання та розвиток інноваційних процесів. Отже вивчення світових інновацій та інновацій в Україні стимулює до вдосконалення професійної педагогічної майстерності майбутніх вчителів та дійсних.

На підставі аналізу наукової програми «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном» другого (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 013 «Початкова освіта» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, дійшли висновку, що за концептуальним підходом, змістом та розподілом видів теоретичної та практичної діяльності програма є інноваційною, змістовною і відповідає потребам ринку праці та може бути рекомендована до впровадження в освітній процес.

Рецензент,  
доцент кафедри педагогіки  
та методики початкового навчання  
канд. пед. наук, доцент



*[Handwritten signature]*  
Романчук А. І.

**Рецензія  
на навчальну програму дисципліни**

**«Педагогічні інновації в Україні та за кордоном»**

підготовлену завідувачкою кафедри педагогіки і методики початкового навчання, доктором педагогічних наук, професором Матвієнко О. В. та доктором філософії, старшим викладачем кафедри педагогіки і методики початкового навчання Губаревою Д.В.

Особливого значення у сучасних умовах набуває проблема якісної підготовки випускників університетів педагогічних спеціальностей у зв'язку з їхньою майбутньою багатофункціональною діяльністю, участю у розбудові освіти, науки, виробництва, духовного життя українського суспільства. Подальшого вдосконалення вимагає не тільки формування професійних якостей майбутніх учителів, а й виховання у душі поєднання національних та світових цінностей та сучасних інноваційних методик викладання. Одним із шляхів її забезпечення є отримання освіти в галузі педагогіки початкової освіти.

Програма навчальної дисципліни «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном» підготовлена для здобувачів освітнього ступеню другого рівня вищої освіти «магістерського» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 013 «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта».

Програма дисципліни «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном» викладена у сукупності 8 тем, що повноцінно відображають предмет, мету та завдання курсу.

Структура програми логічно та системно скомпанована, у ній послідовно розглядаються питання дисципліни, а саме: інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти в Україні та світі, інноваційні процеси у системі освіти в умовах стандартизації змісту початкової освіти в Україні та країнах ЄС, сутність та зміст педагогічної інноватики, світові педагогічні інновації, «навички 21 сторіччя» та інноваційні тенденції розвитку в Україні та світі, професійно-педагогічне мислення педагога в умовах «Нової української школи», педагогічні технології педагогічної взаємодії з гетерогенними групами учнів.

Основна акцентуація зроблена на питаннях, пов'язаних із засадничими теоретичними та практичними аспектами, вдало представлені модулі програми, та згідно з програмою дисципліни наповненість тем тощо.

Чітко визначено вимоги до підготовки вчителя початкової освіти в закладах загальної середньої освіти через призму компетентнісного підходу. Сформульовані в програмі загальні й спеціальні компетентності, результати навчання відповідають дескрипторам національної рамки кваліфікацій. При розробленні програми враховано передовий вітчизняний та зарубіжний науково-педагогічний досвід.

Список рекомендованих джерел містить сучасну основну та додаткову літературу, а також список допоміжних посилань.

Отже, реалізація рецензованої навчальної програми дисципліни «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном» забезпечить підготовку кваліфікованих учителів для закладів загальної середньої освіти за предметною спеціальністю 013 «Початкова освіта» освітньо-професійної програми «Початкова освіта», на підставі чого рекомендую її до впровадження та використання у навчальному процесі.

**Рецензент,**  
доктор соціологічних наук, професор,  
професор кафедри  
філософії, соціології та політології  
Державного торговельно-економічного  
Університету

Наталія ШУСТ

